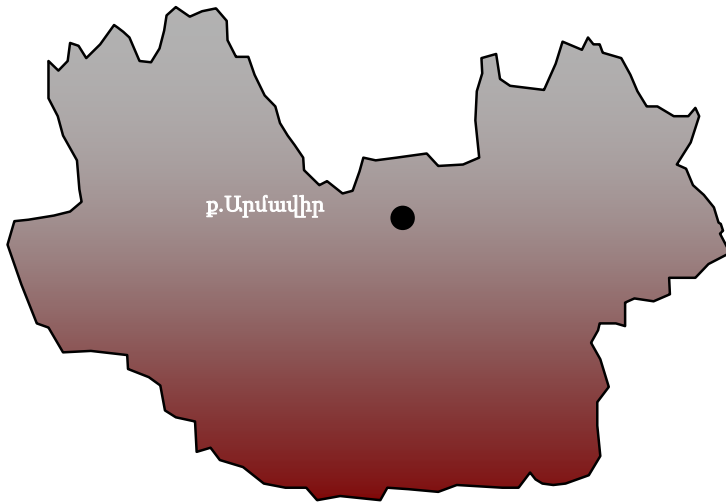

**ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՏՄԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԵՎ
ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ**

- Մարզկենտրոնը՝**
ք.Արմավիր
- Տարածաշրջանները՝**
Արմավիր,
Էջմիածին,
Բաղրամյան
- Քաղաքները՝**
Վաղարշապատ,
Արմավիր,
Մեծամոր

Տարածքը	1 242 քառ. կմ
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը	4.2 %
Քաղաքային համայնքներ	3
Գյուղական համայնքներ	94
Քաղաքներ	3
Գյուղեր	95
Բնակչության թվաքանակը 2012թ. տարեվերջին	267.1 հազ. մարդ
<i>այդ թվում՝</i>	
քաղաքային	85.3 հազ. մարդ
գյուղական	181.8 հազ. մարդ
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2012թ.	8.8 %
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը	31.9 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր	97 067.4 հա
այդ թվում՝ վարելահողեր	41 575.8 հա

ՀՀ Արմավիրի մարզը գտնվում է հանրապետության արևմտյան հատվածում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Արագածոտնի մարզին, արևելքից՝ մայրաքաղաքին, հարավ-արևելքից՝ ՀՀ Արարատի մարզին և արևմուտքից՝ պետական սահմանով, սահմանակից է Թուրքիային:

Մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող ավտոխճուղիներ՝ Երևան–Արմավիր, Երևան–Քարակերտ և Երևան–Գյումրի, ինչպես նաև Երևան–Թբիլիսի երկաթուղին:

ՀՀ Արմավիրի մարզը հանրապետությունում առանձնանում է իր զարգացած գյուղատնտեսությամբ և արդյունաբերությամբ: Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են, ինչպես բուսաբուծության (բազմամյա տնկարկներ, բանջարեղեն), այնպես էլ անասնաբուծության զարգացման համար:

Անասնաբուծության բնագավառում հիմնականում զարգացած է խոշոր և մանր եղջերավոր անասնաբուծությունը, խոզաբուծությունը և թռչնաբուծությունը, իսկ բուսաբուծության մեջ՝ պտղաբուծությունը, խաղողագործությունը, բանջարաբուծությունը և բոստանաբուծությունը: Հիմնականում մշակվում են հացահատիկալընդեղենային և բանջարաբոստանային մշակաբույսեր:

Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է էլեկտրաէներգիայի, սննդամթերքի, ըմպելիքի, ակոնիոլային խմիչքի արտադրության ու շինանյութերի հանքավայրերի շահագործման ուղղություններում:

Բեռնաուղևորավոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

2012թ.-ին **մարզի տնտեսության** հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

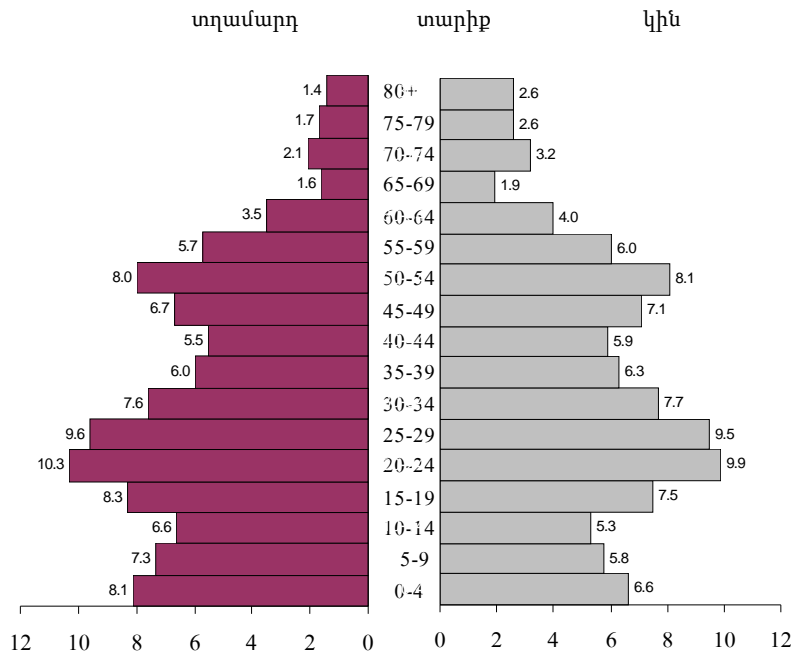
- արդյունաբերություն՝ 4.0 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 17.6 %,
- շինարարություն՝ 3.4 %,
- մանրածախ առևտուր՝ 1.9 %,
- ծառայություններ՝ 1.7 %:

Արմավիր քաղաքը (2012թ. տարեվերջին՝ 29.4 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևան քաղաքից 44 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք:

Մեծամոր քաղաքը (2012թ. տարեվերջին՝ 9.2 հազ. բնակիչ) քաղաքը (Երևանից 38 կմ հեռավորությամբ) նշանավոր է ՀՀ ատոմակայանով, որը զբաղեցնում է 300 հա տարածք, իր մեծությամբ և հզորությամբ միակն է Հարավային Կովկասում:

Վաղարշապատ քաղաքը (2012թ. տարեվերջին՝ 46.7 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևանից 20 կմ հեռավորության վրա: Մեծությամբ և նշանակությամբ մարզում այն առաջին քաղաքն է:

ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՏԱՐԻ ՔԱՅԻՆ ԽՍԲԵՐԻ, 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ %

ՄԱՆՐԱԾԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ

	Քանակը				
	2008	2009	2010	2011	2012
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը	592	610	649	678	564
<i>այդ թվում՝</i>					
խանութներ	106	141	190	208	211
կրպակներ	433	416	405	416	300
գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	2	2	2	2	2
սպառողական ապրանքների շուկաներ	3	3	4	4	3
առևտրի այլ օբյեկտներ	48	48	48	48	48

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	Քանակը				
	2008	2009	2010	2011	2012
Պետական նախադպրոցական	52	57	56	55	56
Պետական հանրակրթական	124	121	121	121	121
Ոչ պետական հանրակրթական	1	1	2	2	2
Երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	11	15	10	14	14
Պետական նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական	1	1	1	2	2
Պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	5	5	5	5	5
Ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	3	3	2	2	2

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը, 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ
Արմավիր	ք. Արմավիր	29 353
Մեծամոր	ք. Մեծամոր	9 217
Վաղարշապատ	ք. Վաղարշապատ	46 710

ԳՑՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ **
1	Ալաշկերտ		2 210
2	Ակնալիճ		3 315
3	Ակնաշեն		1 721
4	Աղավնատուն		3 573
5	Ամասիա		1 189
6	Ամբերդ		1 796
7	Այգեկ		1 642
8	Այգեշատ (Արմավիրի տարածաշրջան)		2 107
9	Այգեշատ (Էջմիածնի տարածաշրջան)		2 065
10	Ապագա		1 979
11	Այգեվան		1 658
12	Առատաշեն		3 055
13	Արագած		2 994
14	Արագափ		1 810
15	Արաքս (Արմավիրի տարածաշրջան)		2 138
16	Արաքս(Էջմիածնի տարածաշրջան)		1 949
17	Արգավանդ		2 545
18	Արգինա		599
19	Արմավիր		3 563
20	Արշալույս		4 054
21	Արտամետ		172
22	Արտաշար		1 409
23	Արտիմետ		2 190
24	Արևադաշտ		361
25	Արևաշատ		2 205
26	Արևիկ		2 912
27	Բագարան		708
28	Բաղրամյան (Բաղրամյանի տարածաշրջան)		1 053
29	Բաղրամյան (Էջմիածնի տարածաշրջան)		3 073
30	Բամբակաշատ		3 409
31	Բերքաշատ		626
32	Գայ		3 452
33	Գեղակերտ		3 228

* Այստեղ և հետայսու՝ ՀՀ մարզերի քաղաքային համայնքների բնակչության թվաքանակը ներկայացվել է ՀՀ 2011թ. մարդահամարի հիմքով վարվող ընթացիկ հաշվառմամբ:

** Այստեղ և հետայսու՝ ՀՀ մարզերի գյուղական համայնքների այս տվյալների սկզբնաղբյուրը՝ գյուղական համայնքների կողմից տարեկան կտրվածքով ներկայացվող «Գյուղական բնակչության սեռատարիքային կազմը» պետական վիճակագրական հաշվետվություններն են: Այդ սկզբնաղբյուրներով ՀՀ 866 գյուղական համայնքների մշտական բնակչության թվաքանակների համրագումարը՝ ամբողջությամբ ըստ մարզերի ունի որոշակի շեղում բնակչության ընթացիկ հաշվառման համանուն տվյալներից, որոնք խարսխված են ՀՀ արդարադատության նախարարության և ՀՀ կառավարությանն առնթեր ՀՀ ոստիկանության վարչական ռեգիստրների տվյալների վրա (շեղումը՝ 01.01.2013թ.-ի դրությամբ ՀՀ մասշտաբով՝ կազմել է +12.1%): Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է գյուղական համայնքների միջև խնդրո առարկա տեղեկատվության փոխանակման, համադրման և անվանական տվյալների մակարդակով ստուգաճշտման համակարգի բացակայությամբ:

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ **
34	Գետաշեն		2 669
35	Գրիբոյեդով		1 949
36	Դալարիկ		4 316
37	Դաշտ		1 014
38	Դողս		1 512
39	Եղեգնուտ		2 135
40	Երասխահուն		2 148
41	Երվանդաշատ		764
42	Զարթոնք		2 533
43	Լենուղի		1 724
44	Լեռնագոգ		2 327
45	Լեռնամերձ		515
46	Լուկաշին		2 600
47	Լուսազյուղ		1 271
48	Խանջյան		2 026
49	Խորոնք		2 951
50	Ծաղկալանջ		1 601
51	Ծաղկունք		1 367
52	Ծիածան		1 326
53	Կողբավան		137
54	Հայթաղ		3 156
55	Հայկաշեն		1 502
56	Հայկավան		1 444
57	Հացիկ		2 925
58	Հովտամեջ		1 516
59	Հուշակերտ		1 023
60	Մայիսյան		2 018
61	Մարգարա		1 488
62	Մեծամոր		1 443
63	Մերձավան		3 519
64	Մյասնիկյան		4 485
65	Մրգաշատ		6 439
66	Մրգաստան		1 550
67	Մուսալեռ		2 702
68	Նալբանդյան		5 214
69	Նոր Արմավիր		1 993
70	Նոր Արտազերս		1 778
71	Նորակերտ		3 181
72	Նորապատ		2 090
73	Նորավան		1 298
74	Նոր Կեսարիա		1 605
75	Շահումյան		1 926
76	Շահումյանի թռչնաֆաբրիկա		1 220
77	Շենավան		1 889
78	Շենիկ		1 069
79	Ոսկեհատ		3 441
80	Պտղունք		1 966
81	Ջանֆիդա		3 411
82	Ջրաշեն		869
83	Ջրառատ		3 153
84	Ջրաբքի		1 740
85	Սարդարապատ		6 249
86	Վանանդ		1 047
87	Վարդանաշեն		1 336

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ **
88	Տավորիկ		189
89	Տանձուտ		2 016
90	Տարոնիկ		2 244
91	Փարաքար	•Փարաքար •Թախրով	9 414
92	Փշատավան		2 611
93	Քարակերտ		4 781
94	Ֆերիկ		399

**ՀՀ ԱՐՄԱԿԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2012թ.**

	Ընդամենը	նրանցից՝	
		կանայք ¹	տղամարդիկ ¹
Բնակչությունը, մարդ	10 000	5 105	4 895
Ծնվածներ, մարդ	140	64	76
Մահացածներ, մարդ	87	41	46
Ամուսնություններ	65	X	X
Ամուսնալուծություններ	7	X	X
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակավայրերում, քառ.մ	39.9	X	X
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝			
նախադպրոցական	172	84	88
հանրակրթական	1 324	619	705
Երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	74	50	24
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	12	4	8
միջին մասնագիտական	55	29	26
բարձրագույն մասնագիտական	11	2	9
Առողջապահության ոլորտ՝			
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	33 425
Մարզիկներ, մարդ	37	5	32
Զբաղվածներ, մարդ	5 059	2 344	2 715
նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	5	3	2
նրանցից՝ գիտության դոկտոր	0.0	-	0.0
գիտության թեկնածուներ	2	1	1
ուսուցիչներ	144	122	22
բժիշկներ	15
միջին բուժանձնակազմ	41
Գործազուրկներ, մարդ	360	139	221
Սոցիալական ապահովության ոլորտ			
ընդամենը կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1 415
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	224	X	X
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում			
գրադարան	31 880
թատրոն	-	-	-
համերգ	-	-	-
թանգարան	980
Իրավական ոլորտ			
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	38	X	X
այդ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	22	X	X
միջին ծանրության	13	X	X
ծանր	3	X	X
առանձնապես ծանր	0.0	X	X

¹ Յուզանիշները հաշվարկային են: